

چهارشنبه 17 شهریور 1395 - 5 ذیحجه 1437 - 7 سپتامبر 2016

مظفرالدین شاه قاجار به خاطر مصالح عمومی مملکت، شاهزاده عبدالمجید میرزا عین الدوله صدراعظم سابق را که از مخالفین سرسخت حکومت مشروطه بود به خراسان تبعید نمود.

* 17 شهریور درگذر تاریخ

* مظفرالدین شاه قاجار به خاطر مصالح عمومی مملکت، شاهزاده عبدالمجید میرزا عین الدوله صدراعظم سابق را که از مخالفین سرسخت حکومت مشروطه بود به خراسان تبعید نمود (1285 ش)

* تولد فیلسوف کبیر و فقیه بزرگ آیت الله «محمدتقی آملی» (1304 ق)
اشاره:

شیخ محمدتقی فرزند ملامحمد آملی در تهران دیده به جهان گشود و در محضر عالمانی چون شیخ عبدالنبی نوری و میرزا حسن کرمانشاهی تلمذ نمود.
مدتی در نجف اشرف از محضر درس میرزای نائینی، آقا ضیاء عراقی و آقا سیدابوالحسن اصفهانی بهره گرفت.
سپس به تهران بازگشت و به مدت بیش از چهل سال به تصنیف و تدریس اشتغال ورزید. او فقیه و فیلسوفی گوشه‌نشین بود و از پذیرفتن مسئولیت ریاست خودداری می‌نمود.
آیت الله محمدتقی آملی، تا پایان عمر از نوشتن رساله‌ی عملیه خودداری کرد. حاشیه بر شرح اشارات، دُرِّالفوائد، رساله‌ی فی قاعده لا ضرر و... از جمله تألیفات این فقیه و عارف بزرگوار می‌باشند.
سرانجام این حکیم الهی در آخرین روز ماه شوال سال 1391 ق در 87 سالگی دار فانی را وداع گفت و در تهران به خاک سپرده شد.

* افتتاح بانک ملی ایران
(1307 ش)

اشاره:

در 14 اردیبهشت 1306 قانونی از مجلس شورای ملی گذشت که به موجب آن، دولت، مأمور تأسیس بانکی برای پیشرفت امور بازرگانی و کشاورزی و پیشه و هنر گردید. سرمایه این بانک، طبق قانون 150 میلیون ریال پیش بینی شده بود که پس از مدتی 20 میلیون ریال از طرف دولت به این امر اختصاص یافت. پس از آن، بانک ملی ایران در 17 شهریور 1307 ش رسماً افتتاح شد. در خرداد 1309، دولت حق نشر اسکناس را از بانک شاهنشاهی متعلق به انگلستان باز خرید نمود. حق انحصار چاپ اسکناس در 23 اسفند 1310 به بانک ملی ایران واگذار گردید. در نهایت از اول فروردین 1311، اسکناس‌های بانک ملی ایران منتشر شد.

* اعلان جنگ ایران به آلمان و الحاق ایران به اعلامیه ملل متحد (1322 ش)
اشاره:

با آغاز جنگ جهانی دوم، ایران بی طرفی خود را اعلام کرد و وارد جنگ نشد. این عمل ایران با واکنش تند دولت‌های متفق مواجه گردید و به سرنگونی رضاخان و تبعید او انجامید. پس از روی کار آمدن محمدرضا پهلوی، متفقین، ایران را تحت فشار قرار داده که علیه آلمان اعلان جنگ دهد. بنابراین، کشور اشغال شده ایران، طبق نظر و خواست متفقین باید وارد جنگ می‌شد و به دول متفق ملحق می‌گشت. از این رو در بامداد هفدهم شهریور 1322 ش (9 سپتامبر سال 1943 م) فرمان اعلام حالت محاصره بین دولت ایران و دولت آلمان صادر گردید. با اعلان جنگ ایران علیه آلمان، دولت ایران به اعلامیه ملل متحد ملحق گردید. براساس این اعلامیه دولت‌های متحد متعهد شدند که با استفاده از همه وسائل و منابع اقتصادی و نظامی خود، جنگ را تا پیروزی نهائی ادامه دهند. ایران تا پایان جنگ و مدتی پس از آن نیز در اشغال قوای روس و انگلیس بود و در طول مدت حضور استعماری آنان در کشور، خسارات و صدمات فراوانی به ایران وارد شد.

* اولین اعلامیه حکومت نظامی و برقراری آن در یازده شهر توسط رادیو به اطلاع مردم رسید. (1357 ش)

* فرماندار نظامی تهران ضمن

اعلامیه های متعدد به مردم هشدار داد که مقررات حکومت نظامی را کاملاً

* از اولین ساعات بامداد با وجود انتشار اعلامیه های حکومت نظامی در شهر تهران مردم به خیابانها ریختند و به سمت میدان ژاله به حرکت درآمدند، (1357ش)
اشاره:

تظاهرکنندگان بدون توجه به مقررات حکومت نظامی با شهادت و از جان گذشتگی و ایثار شعارهای خود را که علیه رژیم شاه بود با صدای رسا بیان می کردند و کوچکترین توجهی به پاسداری سربازان که به حالت آماده باش در خیابان ها و پشت بامها سنگر گرفته بودند نداشتند، با چند اخطار مأمورین حکومت نظامی، چون مردم متفرق نشدند فرمان حمله صادر شد و قریب دو ساعت میدان ژاله و خیابانهای اطراف آن تبدیل به میدان جنگ شد و گلوله های سربازان پشت سر هم به سوی مردم شلیک می گردیدند، به طوری که در اولین لحظات تیراندازی در جوی ها خون جاری شد و عده زیادی جان خود را از دست دادند.

مقارن ظهر آرامش در شرق تهران برقرار شد و کشته ها و مجروحین به بیمارستان ها انتقال یافتند. مقامات دولتی تعداد کشته شدگان را 95 نفر و مجروحین را 250 نفر برآورد کردند در حالی که رقم دولتی بسیار کمتر از واقعیت بود. بعدها این روز جمعه سیاه نام گرفت.

* روز شهدا و

(یادواره جمعه سیاه و کشتار بی رحمانه مردم در میدان شهدای تهران در روز هفدهم شهریور 1357 در تهران)
اشاره:

دولت جمشید آموزگار که از نخستین روز های زمامداری، سیاست تحمیق مردم را بکار گرفته بود نتوانست در برابر امواج گسترده انقلاب اسلامی پایداری کند. در این دوره در سال 1357 ه ش هر روز بر دامنه اعتراضات مردمی افزوده می شد و چنین شد که پس از یکسال جمشید آموزگار در چهارم شهریور سال 1357 ه ش مجبور به استعفاء شد و محمد رضا شاه، جعفر شریف امامی را مامور تشکیل کابینه کرد. شریف امامی، اما برنامه دولت خود را آشتی ملی نام نهاد و به نشانه همراهی با مردم تعدادی از مراکز فساد را در کشور بست و تصمیم گرفت که به روحانیان احترام بگذارد. اما اینگونه عوام فریبی ها در تحمیق مردم موثر نیفتاد و در سیزدهم شهریور همان سال راهپیمایی بزرگی پس از نماز عید سعید فطر در تهران بر گزار شد و همین راهپیمایی مقدمه ای شد بر قیام هفدهم شهریور. به منظور احترام نهادن به خون کشته شدگان روز های پیشین، روز شانزدهم از سوی قاطبه مردم تعطیل عمومی اعلام شد و مردم تهران در چنین روزی راهپیمایی عظیمی بر گزار کردند. ماموران رژیم از شب قبل هفدهم شهریور، در میادین مهم شهر مستقر شده بودند و با هرگونه حرکت مقابله می کردند. در نخستین ساعات روز هفدهم شهریور ارتشبد اویسی از رادیو تهران اعلام حکومت نظامی کرد و بر اساس آن اجتماع بیش از دو نفر در تهران ممنوع شد. مردم تهران اما بدون توجه به این اخطارها سیل آسا به خیابانها روی آوردند و در میدان ژاله (شهدای فعلی) اجتماع کردند. ماموران مسلح چندین بار به مردم اخطار کردند و آنگاه ناجوانمردانه مردم بی سلاح را هدف رگبار مسلح خود قرار دادند. رژیم در حال اضمحلال تعداد کل شهدای هفده شهریور را 58 نفر اعلام کرد اما شمار دقیق قربانیان آن روز هیچگاه مشخص نشد. به گفته برخی از شاهدان رقم شهدای این روز بالغ بر چهار هزار نفر می شد. امام خمینی ره در هجدهم شهریور همان سال با صدور بیانیه ای ضمن محکوم کردن کشتار وحشیانه مردم، دولت شریف امامی را دولتی غیر قانونی و تحمیلی خواند. به مناسبت همین واقعه عظیم، چنین روزی در تاریخ ایران زمین به عنوان روز جمعه سیاه نام گرفت.

* شهادت شهید علی اوسطی (1357ش)

اشاره:

در اولین روز سال ۱۳۱۰ش، شهید علی اوسطی همراه شکوفه های بهاری، گام های کوچک اما استوارش را به این جهان گذارد. خانواده روحانی و اهل علمش او را روز به روز بیش تر به معارف الهی علاقمند می ساخت. هنوز کودک بود که از نعمت استفاده از محضر پدر بزرگوارش محروم گشت و جهت گذراندن زندگی و کسب تجربه به همراه برادرانش، کار در معادن سنگ را آغاز نمود. ۱۹ ساله بود که پای به عرصه تکامل و تشکیل خانواده نهاد و پس از آن، تحصیلاتش را در دروس حوزوی ادامه داد. در سال ۱۳۴۲ش همزمان با شروع نهضت انقلاب اسلامی، از تهران به شهر خون و قیام قم مهاجرت کرده و رسماً به جمع روحانیون پیوست و مبارزات خود را که با تحریک کارگران علیه برگزاری رفراندوم در تهران آغاز نموده بود، با استفاده از رهنمودهای

حضرت امام خمینی (ره) پی گرفت.

شیخ علی اوسطی که بعد از سلاح ایمان و توکل، با تأسی به حضرت داوود پیامبر (ع)، از اسلحه ای به نام «فلاخن» یا «سنگ قلاب» برای مقابله با طاغوتیان استفاده می کرد، تمام گاردی ها و کماندوهای رژیم را به ستوه آورده، به «شیخ فلاخن انداز» معروف شده بود.

او همواره دعا می کرد که خداوند از عمرش بکاهد و به عمر عزیز رهبر نهضت بیفزاید و عشق به شهادت چنان در قلبش

می‌درخشید که سینه‌اش را شقایق‌زار توحید ساخته بود؛ عاقبت نیز پاداش عمری تلاش در راه حق را از دست ساغر عشق ستاند و شربت شهادت نوشید.

* شهادت شهیده، محبوبه دانش آشتیانی (1357ش)

اشاره:

شهر تهران در یکی از روزهای سال ۱۳۴۰ش شاهد تولد نوزادی محبوب و دوست‌داشتنی در خانواده دانش بود که نامش را «محبوبه» نهادند: شهید محبوبه دانش آشتیانی. محبوبه در آغوش مادری مؤمن و متعهد و در سایه وجود پربرت پدری فرهیخته، دوران کودکی را گذراند. او با شور و شوق در سن ۷ سالگی به مدرسه‌ای رفت که معلمان‌ش همه الگو و اسوه‌های تقوا و علم و معرفت بودند.

او هم‌گام با قیل و قال مدرسه، از رشد سیاسی اعتقادی و مطالعاتی قوی برخوردار شد و ذهن خلاق و جست‌وجوگرش به‌خوبی پرورش یافت. هنگامی که نهضت اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) شوری خاص به مردم داد، محبوبه شور و شعور را در ضمیر آگاه خویش درآمیخت.

عشق به امام (ره) و انقلاب و نفرت علیه رژیم منحوس طاغوت، سراسر وجودش را فرا گرفت و او را در صف اول حرکت‌های دانش‌آموزی و اسلامی قرار داد. سال دوم دبیرستان آخرین سال تحصیلی بود که نام محبوبه، دانش‌آموز سنگر علم و مبارزه را برای همیشه ثبت کرد. با حضور در جمع مردم تظاهرکننده در میدان ژاله (شهدا) هفدهم شهریورماه سال ۱۳۵۷ هجری شمسی در جمعه‌ای خونین، گل وجود محبوبه چون شقایقی سرخ پرپر شد و ژاله خونش، میدان ژاله را رنگین ساخت. پیکر پاکش در بهشت زهرا (س) مأوا گرفت. چند سال بعد نیز نامزد و پدر بزرگوارش نیز در حادثه هفتم تیرماه سال ۱۳۶۰ش به شهادت رسیدند و با خون خود انقلاب اسلامی را بیمه کردند

* در پی تظاهراتی که از سوی جمعیتی حدود 1500 نفر در بخش آرادان از توابع شهر کاشان برپا شد، 2 نفر مجروح شدند و یک نفر به شهادت رسید. (1357ش)

* آیت الله سید عبدالحسین دستغیب در نامه ای به آیت الله سید محمد علی قاضی طباطبایی... (1357ش)

اشاره:

تنها راه نجات جامعه اسلامی را اتفاق و وحدت کلمه مراجع نسبت به رهبری امام خمینی دانست و نوشت که احیای حکومت اسلامی و عمل به احکام آئین اسلام نتیجه این وحدت خواهد بود.

* تأسیس مؤسسه تنظیم و نشر آثار «امام خمینی» (ره)

(1368 ش)

اشاره:

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) به منظور جمع آوری، طبقه بندی، حفظ و نگهداری، تنظیم، ترجمه و نشر آثار و اندیشه‌های حضرت امام خمینی، بنیانگذار کبیر جمهوری اسلامی ایران و همچنین فراهم آوردن امکانات لازم جهت ارائه خدمات تحقیقاتی و آموزشی پیرامون انقلاب اسلامی و سیره آن قائد عظیم الشان تأسیس گردید.

در طی سال‌های پس از آغاز به کار، این مؤسسه علاوه بر چاپ و نشر کلیه آثار و کتب حضرت امام، به تهیه و توزیع کتب و منابع متعدد در مورد ابعاد شخصیتی امام راحل پرداخته و آنها را در تیراژهای میلیونی منتشر کرده است. همچنین کلیه دست خطها و دست نوشته‌های آن امام بزرگوار نیز در آن مؤسسه نگهداری می‌شوند.

* 5 ذی الحجه درگذر تاریخ

* شکست «عباس میرزا» نایب السلطنه از قوای روسی در نبرد اصلاندوز (1228 ق)

اشاره:

با تجاوز قوای روسی به شمال کشور، عباس میرزا، ولیعهد فتحعلی شاه قاجار به مقابله با آنان برخاسته و آن‌ها را شکست داد. پس از مدتی، بین سپاهیان ایران و روس در محلی به نام اصلاندوز در کنار رودخانه ی ارس جنگی روی داد که به شکست ایران انجامید. فتحعلی شاه که خطر را نزدیک می‌دید، تقاضای صلح کرد و روسیه نیز که گرفتار جنگ با ناپلئون بود از این تقاضا استقبال نمود. در نتیجه، قراردادی که به پیمان گلستان معروف است منعقد شد و به موجب آن، همه‌ی ولایاتی که تا آن تاریخ در تصرف روس‌ها بود به اضافه‌ی قره باغ، شروان، باکو، دربند و دیگر مناطق به مالکیت دولت روس درآمد.

* تولد شیخ «محمد غزالی» دانشمند بزرگ مصری

در تاریخ 1334 هـ. ق. در یک خانواده ساده و متدین در روستای «نکلالعنب» واقع در استان بحیره، کودکی دیده به جهان گشود که بعدها به عنوان یکی از متفکرین بزرگ جهان اسلام معروف و مشهور شد.

پدرش شیخ احمد السقا که یکی از تجار روستا به شمار می‌آمد و دوستدار رسول صلی‌الله علیه و آله وسلم و آل رسول علیه‌السلام بود.

غزالی با پشتکار و کوشش، پس از چهار سال تحصیل در 1360 هـ. ق. در سن 26 سالگی، موفق شد از دانشگاه الازهر فارغ‌التحصیل شود. همچنین موفق به کسب اجازه دعوت و ارشاد و اجازه تدریس در دانشگاه الازهر گردید.

غزالی در دانشکده اصول دین و مرکز بررسی‌های عربی و اسلامی دانشگاه الازهر مشغول تدریس و فعالیت علمی شد. همچنین سالیانی چند، ریاست شورای معارف اسلامی دانشگاه عبدالقادر را به عهده داشت و به عقیده صاحب‌نظران، اعتبار این دانشگاه در دوره‌های فوق‌لیسانس و دکترای رشته‌های فرهنگ اسلامی، مبانی دین و شریعت اسلام و... بیشتر مرهون کلاس‌های درس غزالی بوده است.

به عقیده غزالی یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری وحدت میان توده‌های مردم، نقش عالمان دینی در کلیه فرقه‌های اسلامی است. این نکته بدیهی است که اگر عالمان در سخنرانی‌ها، کنفرانس‌ها و نوشتارهای خود به موضوع وحدت توجه کنند، جو جامعه اسلامی نیز به سوی وحدت پیش خواهد رفت.

* درگذشت فقیه و عارف بزرگ آیت الله «محمدحسین غروی اصفهانی» (1361 ق)

شیخ محمدحسین غروی اصفهانی معروف به کمپانی فرزند شیخ محمدحسن در دوم محرم سال 1296 قمری در کاظمین دیده به جهان گشود. وی با حمایت پدر که از بازرگانان متدین بود تحصیلات خویش را با جدیت شروع کرد. سطح را نزد شیخ حسن تویسرکانی فرا گرفت؛ آن گاه از محضر آقاسیدمحمد فشارکی اصفهانی و حاج آقا رضا همدانی بهره برد و از شاگردان آخوند ملامحمد کاظم خراسانی گردید. پس از ارتحال آخوند، به تدریس پرداخت. درس اصول و فقه ایشان بسیار دقیق بود و با زبان عربی فصیح بیان می‌شد. آیت الله کمپانی علاوه بر نبوغ و تبخّرش در فقه و اصول؛ در کلام، تفسیر، حکمت، تاریخ، ادب، عرفان و سایر علوم نیز مهارت داشت. آیت الله غروی نزد علمای زمان از احترام و بزرگداشت بسیاری برخوردار بود و زمانی دراز به تدریس فقه و اصول و علوم عقلی اشتغال داشت. مجلس درس این عالم ربانی مجمع اهل فضل و کمال بود ولی در تدریس فلسفه شهرتی خاص داشت. حضرات آیات عظام سید محمد حجت کوه‌کمره‌ای، سیدمحمدهادی میلانی، سیدابوالقاسم خویی، سید عبدالاعلی سبزواری، محمدتقی بهجت فومنی و محمدرضا مظفر از جمله شاگردان این عالم ربانی می‌باشند. ایشان در فلسفه، حکیمی عرفانی مشرب و در اخلاق، مخزن اسرار بود و در سیر و سلوک به مقام شهود رسیده بود. از همه بریده و به دوست پیوسته بود. معروف است که حدود 12 سال از درس و بحث کناره گرفت و به سیر و سلوک پرداخت. از این عالم بزرگواری بیش از 10 کتاب و رساله بر جای مانده است. که برخی از آن‌ها عبارتند از: الاجتهاد و التقليد و العِداله، ارجوزة فی الصوم، الانوار القدسیه، ثحفة الحکیم، دیوان اشعار، نهاية الدرایة فی شرح الکفایة و منظومه‌ای در اعتکاف. وی سرانجام در سپیده دم پنجم ذیحجه‌ی سال 1361 قمری بر اثر سکنه قلبی در 65 سالگی درگذشت و پیکر پاکش در کنار مقبره‌ی علامه حلی در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

* 7 سپتامبر درگذر تاریخ

* تولد «الیزابت اول» ملکه مقتدر انگلستان (1533م)

* تولد «ژرژ بوفون»

محقق و طبیعی‌دان

معروف فرانسوی (1709م)

* روز ملی و استقلال کشور «برزیل» از استعمار پرتغال (1822م)

* ساخت اولین اتوبوس جهان در انگلستان (1829م)

* بمباران هوایی لندن توسط 600 هواپیمای آلمانی در جریان جنگ جهانی دوم (1940م)

* تسلیم ایتالیا به متفقین در جریان جنگ جهانی دوم (1943م)

* انفجار اولین موشک جنگی ساخت آلمان در جریان جنگ جهانی دوم در لندن (1944م)

* درگذشت «فلیکس بوآنی»
سیاست‌مدار مشهور افریقایی (1993 م)

* روز جهانی مبارزه
با بی سوادی

* مرگ «موبوتو سه‌سه‌سکو» دیکتاتور پیشین کشور افریقایی کنگو (1997م)